

проведеної роботи та розробити методичні рекомендації для роботи педагогічного колективу закладу дошкільної освіти та батьків з естетичного виховання дітей у сім'ї.

ЛИТЕРАТУРА

1. Акопян Л. Програма взаємодії з родиною / Л. Акопян // Вихователь-методист дошкільного закладу. – К., 2009. – № 11. – С. 4–16.
2. Ладивір С. Родинні джерела духовності / С. Ладивір // Дошкільне виховання. – 2012. – № 5. – С. 25–27.
3. Нечай С. Музика розвиває ... інтелект. Рекомендації батькам і педагогам [Текст] / С. Нечай // Дошкільне виховання. – 2007. – № 11. – С. 24–27.

Скляню Роман

студент 1 курсу магістратури

Факультету дошкільної, соціальної та спеціальної освіти

Наук. керівник: **Л. І. Зайцева**, док-р пед. н., професор (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ ВИТРИМКИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність теми дослідження обумовлюється значущістю дошкільного віку, який є важливим етапом у формуванні та розвитку вольової сфери особистості. Розвиток витримки, як однієї з вольових якостей, продовжується протягом всього життя людини. Як показують дослідження психологів і педагогів, починати роботу з формування цієї вольової якості необхідно зі старшого дошкільного віку, тому що саме в цей період дитину легше навчити контролювати власні емоції та переживання.

Чисельні дослідження доводять, що формування вольових якостей дітей дошкільного віку забезпечують певні умови, а саме визначення наукового змісту, підбір активних методів, врахування індивідуальних особливостей дітей. Тому розробка педагогічних умов розвитку вольової сфери дитини дошкільного віку має важливе значення для розвитку посидючості, витримки, наполегливості, профілактики дитячої агресії, а також для визначення дієвості системи загального розвитку дитини старшого дошкільного віку.

У зв'язку з цим, нами розпочате дослідження особливостей формування витримки, однієї з вольових якостей дітей старшого дошкільного віку. Витримка є значущим фактором розвитку, виховання дитини та сприятиме успішній взаємодії з соціумом.

Об'єктом дослідження являється морально-вольовий розвиток дітей старшого дошкільного віку.

Предметом дослідження є зміст, методи формування витримки у дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження – виявлення рівня сформованості витримки дітей старшого дошкільного віку; обґрунтування та розробка системи роботи з формування витримки у дітей старшого дошкільного віку та перевірка її ефективності.

Завданнями дослідження:

1. Вивчити стан проблеми формування витримки у дітей старшого дошкільного віку в теорії та практиці дошкільної освіти.
2. Визначити критерії та показники рівня сформованості витримки у дітей старшого дошкільного віку.
3. Розробити систему роботи з формування витримки у дітей старшого дошкільного віку.
4. Перевірити ефективність розробленої системи роботи з формування витримки у дітей старшого дошкільного віку.

Сутність дослідження. Воля – форма психічного відображення, свідоме регулювання людиною власної поведінки й діяльності, яка проявляється у здатності до вибору дій, пов'язаних з подоланням зовнішніх і внутрішніх перешкод. Поняття «волі» розглядається і як психічний процес, і як аспект більшості інших важливих психічних процесів і явищ, і як унікальна здатність особистості довільно контролювати власну поведінку [1, с. 97].

Воля людини характеризується визначеними якостями. Вольові якості – це відносно стійкі, незалежні від конкретної ситуації психічні формування, які свідчать про досягнений особистістю рівень свідомої саморегуляції поведінки, її контролю за собою [1, с. 232].

Серед різноманітних проявів сили волі прийнято виділяти такі особистісні риси як витримка й самовладання, які виражаються у вмінні стримувати свої почуття, коли це потрібно, щоб запобігти здійсненню імпульсивних та необдуманих дій; у вмінні володіти собою і заставляти себе виконувати задуману справу [2, с. 131].

Витримка – це стійкий прояв здатності людини стримувати свої емоційні прояви, подавляти імпульсивні, мало обдумані емоційні реакції, сильні потяги, бажання, у тому числі й агресивні дії під час виникнення конфлікту [3,186]. Витримку не можна змішувати з емоціональною незбудливістю, внутрішньою незворушністю, безчуттєвістю. На перший погляд може здатися, що до витримки слід віднести й терплячість. Однак це різні вольові прояви. Як правильно відмічає В.К. Калін, витримка пов'язана з придушенням активності, яка спонтанно виникає, з гальмуванням дії. Терплячість навпаки пов'язана з вольовим підтриманням активності, з мобілізацією енергії для виконання дії. Нестриманість свідчить про відсутність у людини витримки. Вона проявляє себе в агресивній поведінці [3, с. 187].

Висновок. Отже, головне в управлінні власною поведінкою – вміти спинити імпульсивну відповідь, звичну реакцію на той чи той подразник. Без цієї здатності неможливо виконувати вказівки дорослого, дотримуватися норм поведінки, зосередитися на якійсь справі та довести її до кінця, планувати свої дії. Усі ці дії потребують довільності в поведінці, тобто здатності керувати собою. Саме це забезпечує така вольова якість як витримка. Вчасно сформований та розвинений рівень витримки допомагає дитині зосередитись в умовах існування подразників, зменшує вплив ситуативних негативних емоцій на дії у відповідь, сприяє розвитку емпатії та запобігає дитячому травматизму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Психологический словарь: термины и понятия общей психологии, социальной, возрастной и педагогической психологии и другое / В.В. Давыдов, А.В. Запорожец, А.Р. Лурия. А.М. Матюшкин, А.В. Петровский. – М. : Педагогика, 2008. – 448 с.
2. Смирнова Е.О. Развитие воли и произвольности у детей дошкольного возраста. Детская психология / Е.О. Смирнова. – М. : Владос, 2006. – 366 с.
3. Ильин Е.П. Психология воли / Е.П. Ильин. – СПб. : Питер, 2009. – 368 с.

Тимошенко С. О.

Студентки 301 групи

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Науковий керівник: **Омелянко А. В.**, к.пед.н., доц..

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Художньо-мовленнева діяльність дітей є складовою як художньої, так і мовленнєвої діяльності. Художньо-мовленнева діяльність – це полікомпонентний утвір, в якому можна виділити чотири складові 1)сприймання на слух та розуміння дітьми змісту художніх творів2) відтворення змісту й виконавча діяльність (декламування, відповіді на запитання, переказування, бесіда за ілюстраціями, узагальнюючі бесіди, читання за ролями тощо);3) театралізована діяльність (інсценування, театральні вистави);4) творчо-імпровізована діяльність (ігри-драматизації, ігри за сюжетами літературних творів, словесно-поетична творчість).

Об'єкт дослідження – є мовленнева діяльність дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження – процес організації педагогом художньо-мовленнєвої діяльності дітей.

Художньо-мовленнева діяльність дітей дошкільного віку – це специфічний вид діяльності, пов'язаний із сприйманням, розумінням і відтворенням дітьми змісту художніх творів у різних видах ігор і театралізованих дійств. Відбувається це за допомогою сприймання. Сприймання є основою виконавчої діяльності й творчості, в яких дитина втілює здобуті у процесі сприймання художні уявлення, образи, виражає почуття і враження.

Дошкільний вік – найсприятливіший період розвитку художньо-мовленнєвої діяльності дошкільника.

Художньо-мовленнева діяльність є одним з найулюбленіших способів самовираження маленької дитини. Вона відбувається в організованих формах та просто за ініціативою дітей, поза спеціальних занять. Незважаючи на різноманітність форм прояву художньої, ігрової та пізнавальної активності дошкільнят, є те, що об'єднує всі ці прояви, – це словесна творчість. Вона є природною для дітей дошкільного віку, адже дає змогу самовиразитися та побачити дитину з різних сторін. У сюжетно-